

FOAIE PAROHIALĂ FEBRUARIE 2025

tel.0214136570; e-mail: pr.mihai.martinas@hotmail.com; www.catholicamd.ro

SACRAMENTUL POCAINTEI *Cercetarea cugetului*

Examinarea conștiinței sau Cercetarea cugetului

Înainte ca penitentul să intre la confesional, trebuie să aibă loc examinarea conștiinței. În trecut, aceasta era o practică obișnuită și mai este pentru mulți credincioși chiar și astăzi. Cercetând conștiința fariseilor, Isus Cristos a spus despre ei că sunt precum mormintele cele văruițe: „*Vai vouă, cărturarilor și fariseilor ipocriți! Vă asemănați cu mormintele văruițe care strălucesc frumos pe dinafară, dar în interior sunt pline cu oase de morți și cu toată putreziciunea. Tot așa și voi, pe dinafară păreți dreți înaintea oamenilor, dar înăuntru sunteți*

plini de ipocrizie și nelegiuire” (Matei 23, 27-28).

Prin cercetarea cugetului sunt aduse la suprafață toate gândurile, cuvintele și faptele, fiind analizate în conformitate cu legea lui Dumnezeu. Lumina divină caută spre mintea omului, o desprinde de sine și de propriile judecăți greșite și face lucrurile să se vadă în adevărata lor lumină.

Lângă fiecare om există trei iazuri și fiecare îi arată omului o imagine diferită. Ne uităm în primul și suntem mulțumiți de noi înșine, fiindcă în acest iaz ne vedem așa cum credem noi că suntem. În al doilea iaz ne vedem așa cum ne

vede aproapele. În al treilea iaz ne vedem așa cum ne vede Dumnezeu, adică așa cum suntem cu adevărat.

Aici ne conduce **examinarea conștiinței, care aduce la suprafață greșelile ascunse ale fiecărei zile**, descoperă ceea ce sufocă harul lui Dumnezeu, păcatele comise prin omisiune sau prin încuviințare, faptele bune rămase nefăcute, eșecul de a veni în ajutorul cuiva aflat în nevoie, refuzul de a spune un cuvânt de mângâiere cuiva copleșit de suferință, replici răutăcioase, minciuni, fapte lipsite de onestitate și cele șapte păcate care sunt dușmanii păcii: iubirea de sine, iubirea dezordonată de bani, sexul neîngăduit, ura, lăcomia, invidia și lenea.

Examinarea conștiinței are în vedere și ceea ce numim păcatul nostru dominant. Fiecare om are un păcat pe care îl comite mai des decât pe altele. **Cercetarea cugetului smulge din rădăcină autoamăgirea, fiindcă tot omul are un colțisor în inima sa unde nu ar vrea să pătrundă nimeni.** Noi spunem că ne urmăm conștiința, însă, de fapt, ne facem conștiința după bunul plac și urmăm ceea ce noi am creat. Prin cercetarea cugetului se dezvăluie acest tip de înșelăciune și, vindecându-ne de autoamăgire, ne vindecăm de depresie. Depresia nu se naște din greșeli, ci din refuzul de a ne confrunța cu greșelile.

Să nu credem că **în cercetarea cugetului** ne concentrăm asupra rănilor personale; dimpotrivă, **ne concentrăm asupra milostivirii lui Dumnezeu.** Cel bolnav se gândește mai puțin la propria boală

decât medicul care îl va vindeca. Examinarea conștiinței nu dă naștere complexelor, fiindcă este făcută în lumina dreptății divine. **Fragilitatea și slăbiciunea omenească sunt văzute în lumina bunătății infinite a lui Dumnezeu.** Căința nu apare fiindcă a fost încălcată o lege, ci fiindcă a fost rănită iubirea. Așa cum camera goală o trimite pe gospodină la cumpărături, sufletul gol este trimis către pâinea vieții, și așa, cercetarea cugetului devine prilej de bucurie.

Există două căi de a cunoaște cât de bun este Domnul: una este să nu-l pierzi niciodată, păstrându-ți nevinovăția; cealaltă este să-l regăsești mereu după ce L-ai pierdut. **Cercetare cugetului nu are nimic de-a face cu ura de sine, ci doar cu iubirea lui Dumnezeu.** Ne punem în mâna lui Dumnezeu așa cum punem un ceas defect în mâna unui ceasornicar; cu siguranță că nu îl va distruge, ci îl va face să funcționeze perfect.

Cu cât noi reușim să ne apropiem de Dumnezeu, cu atât vedem mai clar defectele noastre. La lumina lumânării se văd puține defecte ale unui tablou, însă în lumina soarelui ne putem da seama că e o pictură proastă. Cercetându-ne conștiința, realizăm că nu prea suntem vrednici de iubire, însă tocmai acest lucru ne face să vrem să îl iubim pe Dumnezeu, fiindcă doar El îi iubește pe cei care sunt nevrednici de iubire.

După examinarea conștiinței s-ar putea să ne dăm seama de dimensiunea poverii ce o ducem la confesional, dar știm că acolo este speranța și eliberarea noastră, pentru că îi ducem această povară lui

Cristos însuși. Este absolut minunat să știm că există un loc unde putem gusta libertatea Paradisului, un loc plin de bucurie, știind că nici penitentul și nici preotul nu-și vor mai aminti vreodată păcatele ce au fost mărturisite.

Durerea de a fi păcătuitor: Căința

Alte sacramente cer ca omul să aibă dispoziția cuvenită, dar aceasta nu constituie materia sacramentului. În sacramentul Spovezii, căința nu este doar o condiție, ci materia însăși a acestui sacrament; **în lipsa căinței, nu se acordă iertarea.**

Preotul dă dezlegarea de păcate dacă există suficientă căință în sufletul penitentului, adică ură față de păcatele comise și hotărârea de a nu mai păcătui. **Căința este o durere a sufletului, nu o izbucnire emoțională.**

Fiul risipitor a trecut prin multe etape emoționale ale remușcării, mai ales când hrănea porcii sau când știa cât de bine trăiesc slujitorii tatălui său în comparație cu el, dar adevărata durere a fost atunci când hotărârea i-a străpuns sufletul: **„Mă voi ridica și mă voi duce la tatăl meu”** (Luca 15, 18).

Auzim uneori că un catolic nu trebuie decât să meargă la spovadă, să își recunoască păcatele și va ieși din confesional curat ca neaua, continuând apoi să comită aceleași păcate. Aceasta este o defăimare a sacramentului, fiindcă nu este dorința de schimbare, nu există nici căință. Păcatele unui astfel de penitent nu sunt iertate. **Durerea adâncă față de păcat presupune în mod necesar hotărârea de a nu mai păcătui.** „Mă hotărâsc, cu ajutorul harului Tău, să nu mai

păcătoiesc și să fug de orice prilej de păcat. Amin”: așa spunem în *Actul de căință*. Iar acest lucru înseamnă că aici și acum luăm hotărârea de a nu mai păcătui; decidem să facem tot posibilul ca în viitor să evităm păcatul prin rugăciune și prin evitarea ocaziilor de a păcătui.

Dezlegarea nu este eficientă dacă în căință nu există elementul esențial, și anume, propunerea de a nu mai păcătui.

Asta nu ne oferă certitudinea absolută că nimeni nu va mai păcătui vreodată, fiindcă asta se numește prezumție. Propunere serioasă înseamnă, mai întâi, a „compensa” efectele păcatului cât mai repede posibil; de exemplu, dacă cineva s-a făcut vinovat de o remarcă răutăcioasă împotriva aproapelui, să-i ceară iertare acestuia; sau dacă a furat ceva, să restituie cele furate.

A doua modalitate este evitarea ocaziilor de păcat, cum ar fi: lecturile dăunătoare, tovărășiile

nepotrivite, petrecerile la care se consumă alcool sau orice act care în trecut a dus la comiterea unui păcat.

Există două tipuri de căință: desăvârșită și nedesăvârșită. Ambele sunt menționate în *Actul de căință* pe care penitentul îl spune după ce se spovedește: „*Mă căiesc din toată inima, de toate păcatele mele și le urăsc mai mult decât orice lucru, pentru că prin ele am pierdut harul Tău și Împărăția Cerului și m-am făcut vrednic de pedeapsa veșnică a iadului (căința nedesăvârșită), dar mai mult mă căiesc pentru că păcătuind, te-am mâniat pe Tine, Dumnezeuul meu care ești atât de mare și atât de bun și vrednic de întreaga mea iubire (căință desăvârșită)*”.

De asemenea, **există două tipuri de teamă care stau la**

baza distincției între cele două tipuri de căință: prima frică este servilă, cealaltă este filială. Frica servilă este frica de pedeapsa, pe care o merităm pe drept din partea stăpânului ale cărui porunci le-am încălcat. Frica filială este cea a unui fiu supus față de un tată iubitor, anume teama că l-a rănit.

Aplicând acest raționament la chestiunea căinței, **frica servilă ne atrage spre Dumnezeu, fiindcă ne este groază de pedeapsa pentru păcate, adică de iad. Frica filială este spaima de a fi separați de Dumnezeu sau de a-l mânia pe Acela pe care îl iubim.**

(Cateheză inspirată din lucrarea *Cartea sacramentelor, Cele șapte Taine ale Bisericii*, a Arhiepiscopului Fulton J. Sheen)

Pr. paroh Mihai Mărtinaș

Milostivirea lui Dumnezeu, în interiorul și în afara Sacramentului Spovezii, nu pune condiții, dar ia în considerare o presupunere: căința păcătosului. În atotputernicia Sa, Dumnezeu poate face totul, în afară de un lucru. Nu poate face singur „o inimă căită și smerită”. Pentru a face aceasta, El are nevoie de consensul libertății noastre. Nu este o condiție, ci o limită pe care Dumnezeu însuși și-a pus-o, atunci când ne-a creat liberi.

El poate solicita cu harul Său, poate bate la ușă, dar nu o va dărâma, dacă cel care este înăuntru este zăvorât în refuzul său. Obstacolul adevărat în fața milostivirii lui Dumnezeu nu este gravitatea păcatului omului, ci împietrirea inimii, inima „necăită”. În Psalmul 51, se spune: „*Ai milă de mine, Dumnezeule, după marea Ta bunătate, și, după mulțimea îndurărilor Tale, șterge fărădelegea mea!*”, dar apoi, păcătosul adaugă imediat: „*Recunosc fărădelegea mea... Împotriva Ta, numai împotriva Ta am păcătuț și ce este rău înaintea Ta am făcut.*”

Răul nu poate fi, pur și simplu, ignorat sau acoperit; trebuie să fie distrus, iar acest lucru nu are loc până ce persoana nu își asumă responsabilitatea lui și îl „recunoaște” ca fiind al său. Dumnezeu nu poate face acest lucru: trebuie să îl facă păcătosul.

(Pr. Raniero Cantalamessa, *Chipul milostivirii*)